

**UCHWAŁA NR XXVIII/248/20
RADY MIEJSKIEJ W SZUBINIE**

z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu wspierania rodziny dla gminy Szubin na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020r. poz.713 i 1378) oraz art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821) w związku z Uchwałą nr LII/413/14 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 28 października 2014 roku w sprawie przyjęcia Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Szubin na lata 2014-2025 uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program wspierania rodziny dla gminy Szubin na lata 2021 - 2023, o treści określonej w załączniku, stanowiącym integralną część niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Szubina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

Przewodnicząca Rady

Anna Kijowska

Załącznik do uchwały Nr XXVIII/248/20
Rady Miejskiej w Szubinie
z dnia 30 grudnia 2020 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY SZUBIN na lata 2021-2023

Szubin, grudzień 2020r.

Wstęp

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa i jest jego podstawową komórką. Jest ona pierwszym i podstawowym środowiskiem wychowawczym, pełni szereg funkcji m.in. opiekuńczo-wychowawczą, edukacyjną, emocjonalną czy socjalizacyjną. To dzięki rodzinie nabywamy wiedzę o otaczającym nas świecie, relacjach międzyludzkich, poznajemy zasady i wartości. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, pokolenia które w dalszym życiu wpływa na dzieje i losy całego społeczeństwa.

Od lat obserwujemy zmiany zachodzące w strukturze rodziny. Dziesiątki lat temu powszechny model rodziny wielopokoleniowej z czasem ustępował miejsca rodzinie tradycyjnie zwanej dwa plus dwa. Następnie modelowi zwanemu dwa plus jeden, aż w końcu coraz częściej funkcjonującej w dzisiejszych czasach rodzinie niepełnej lub patchworkowej. Bez względu jednak na model w jakim przyjdzie wychowywać się dziecku, najważniejsze żeby miało ono zapewnione poczucie własnej wartości, które w przyszłości będzie bazą budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

To w jakiej rodzinie wychowuje się dziecko ma wpływ na jego funkcjonowanie w dorosłym życiu, pełnienie określonych ról społecznych, umiejętność nawiązywania prawidłowych i trwałych relacji. Należy więc dołożyć wszelkich starań aby każda rodzina właściwie wypełniała przypisane jej funkcje.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska degradacji rodzin i skutkować będzie licznymi negatywnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodzin jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Projektowany Gminny Program wspierania rodziny w gminie Szubin na lata 2021-2023 jest kontynuacją programów zrealizowanych w latach poprzednich. Przyjęcie programu wspierania rodziny, którego realizacja należy do zadań własnych gminy, umożliwi kompleksowe wspieranie rodzin.

Niniejszy Program wskazuje działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze jak również działania profilaktyczne i prorodzinne, których celem jest zapobieganie marginalizacji oraz wykluczeniu społecznemu. Ideą Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, którą należy promować i wzmacniać, zwłaszcza wobec wyzwań współczesnego świata.

Podstawy prawne opracowania Programu:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. z 1997r. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r. poz. 1876)
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821)
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020r. poz. 218 ze zm.)
5. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r. poz. 2277 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020r. poz. 2050)
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020r. poz. 1329).
8. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020r. poz. 1348)
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020r. poz. 111 ze zm.)
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2020r. poz.808 ze zm.)
11. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry Start” (Dz. U. z 2018r. poz. 1061)
12. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2019 poz.2407)
13. Program Wspierania Rodziny dla Gminy Szubin na lata 2021-2023 wpisuje się w Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta i Gminy Szubin na lata 2014-2025 (cel strategiczny 3 – Podniesienie jakości wsparcia rodziny i opieki nad dzieckiem) oraz w Kujawsko-Pomorski Program Wspierania Rodziny na lata 2014-2022 „Rodzina jest najważniejsza” (cel szczegółowy 1 – Poprawa funkcjonowania rodziny w środowisku lokalnym poprzez tworzenie społecznej sieci wsparcia, cel szczegółowy 2 – Zwiększenie dostępności usług dla rodzin ze szczególnymi potrzebami, cel szczegółowy 3 – Wzmocnienie rodzicielstwa i poprawa funkcjonowania pieczy zastępczej).

I. Diagnoza sytuacji rodzin na terenie gminy Szubin.

Gmina i miasto Szubin położone jest w północno – wschodniej części Pałuk w powiecie nakielskim województwa kujawsko-pomorskiego. Przez Szubin przebiega międzynarodowa trasa nr 5 biegnąca z Gdańska przez Bydgoszcz, Poznań do Wrocławia. Dobre usytuowanie gminy umożliwia rozwój gospodarczy i społeczny. To właśnie zmiany ekonomiczne, obyczajowe, społeczne czy prawne dokonujące się w naszej gminie, kraju, i na całym świecie nie pozostają bez znaczenia dla rodziny.

Współczesny model rodziny różni się zasadniczo od tego, który dominował jeszcze kilkadziesiąt, a nawet kilkanaście lat temu. Z upływającym czasem naturalnie odchodziło się od patriarchalnego modelu rodziny gdzie uprzywilejowaną pozycję miał mężczyzna, na rzecz rodziny partnerskiej gdzie rodzice wspólnie pracują, podejmują decyzje, razem wychowują dzieci i dzielą się obowiązkami domowymi. Model rodziny partnerskiej wynika z postępującej na przestrzeni lat emancypacji kobiet. Kobiety są coraz bardziej świadome swoich praw, odważniej dążą do realizacji swoich potrzeb, chcą spełniać się na gruncie zawodowym. Zresztą w obecnych czasach rzadko która, polska rodzina może pozwolić sobie na to, aby pracował tylko mężczyzna a kobieta wypełniała wyłącznie role żony i matki. Poza tym kobiety chcą być niezależne finansowo aby móc decydować o swoich potrzebach i wydatkach na równi z mężem- partnerem.

Zmiany zachodzące w obszarze rodziny obejmują również zmiany w relacjach pomiędzy małżonkami. Od lat obserwuje się rozluźnienie więzów małżeńskich i rodzinnych, których konsekwencją jest wzrost rozwodów. Instytucja małżeństwa z każdym rokiem traci na swoim znaczeniu, sile i nierozzerwalności symbolicznych więzów. Ludzie rozczarowani swoim związkiem szybciej decydują się na rozstanie, walczą o swoje szczęście szukając go u boku innej osoby. Samotne rodzicielstwo nie jest już tematem tabu, jest ono powszechnie akceptowalne, tak jak akceptowane są rodziny patchworkowe. Takie struktury rodzin mimo braku wspólnego zamieszkania nie wykluczają zgodnego wychowywania dzieci, choć w rzeczywistości często prowadzą do wielu nieporozumień pomiędzy rodzicami dziecka.

Dziecko wychowujące się bez codziennego kontaktu z rodzicem, z którym przebywało na co dzień i które było dla niego wsparciem i dawało poczucie bezpieczeństwa będzie czuło się zranione przez rodziców. Mówimy tutaj o dzieciach wychowujących się w potocznie zwanej rodzinie „zdrowej”, która dla dziecka z pozoru wydawała się funkcjonować prawidłowo. Dziecko nie zagłębione w relacje panujące pomiędzy rodzicami, nie jest często w stanie zrozumieć „wygasającego uczucia” pomiędzy rodzicami i ich walki o własne szczęście kosztem szczęścia dziecka.

Z podobnymi uczuciami zmagają się również tzw. „eurosieroty”. Dążenie do zapewnienia rodzinie godziwych warunków ekonomicznych wymusza na rodzicach wyjazdy za granicę w celach zarobkowych. Odbywa się to kosztem życia rodzinnego, osłabia to więzi emocjonalne i siłą rzeczy maleje zaangażowanie rodzica pozostającego za granicami kraju w proces wychowania własnych dzieci.

Nawiązując do sytuacji zawodowej i co się z tym wiąże ekonomicznej, równie dużym zagrożeniem dla funkcjonowania rodziny jest pozostawanie bez zatrudnienia rodziców i ich bezrobocie, które w dłuższej perspektywie może prowadzić do ubóstwa rodziny. Dodatkowo sytuacja drastycznie pogarsza się jeżeli dochodzą inne problemy tj. uzależnienie od alkoholu czy przemoc domowa. Nie wypełnianie prawidłowo przypisanych funkcji przez rodzinę zamiast wspierać jednostkę niszczy ją. Jeśli dorośli członkowie nie potrafią sami poradzić sobie z zaistniałą sytuacją, konieczna jest wówczas pomoc instytucjonalna.

Poniżej zostaną zobrazowane główne problemy rodzin z terenu gminy Szubin. Przedstawione dane dotyczą w szczególności rodzin w najtrudniejszej sytuacji, które korzystają z pomocy instytucjonalnej, głównie świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 1. Główne powody - przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Szubin.

Lp	Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
		2018	2019	do 30.06.2020
1	Ubóstwo	540	514	390
2	Bezrobocie	406	338	238
3	Niepełnosprawność	399	374	270
4	Długotrwała lub ciężka choroba	655	662	458
5	Potrzeba ochrony macierzyństwa i	178	167	104

	wielodzietności			
6	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym: <i>rodziny niepełne</i> <i>rodziny wielodzietne</i>	218 129 64	251 116 48	197 82 31
7	Alkoholizm	58	49	31
8	Narkomania	2	5	4
9	Przemoc w rodzinie	8	10	5

Źródło: dane statystyczne MGOPS w Szubinie

Jak wskazuje powyższa tabela, główną przyczyną trudnej sytuacji życiowej rodzin, korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, jest ubóstwo i związane z tym bezrobocie. Analiza dokumentacji, w szczególności przeprowadzonych przez pracowników socjalnych wywiadów środowiskowych, odzwierciedla pełny obraz wskazanych problemów. Rzadko zdarza się aby rodzina borykała się tylko z jedną trudnością. Charakterystyczne jest zjawisko nawarstwiania się problemów. W efekcie końcowym rodzina, w oparciu o własne możliwości i posiadane zasoby, nie jest w stanie poradzić sobie z zaistniałą sytuacją. Mimo to w porównaniu do lat poprzednich można zauważyć nieznaczny spadek rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwagi na ubóstwo i bezrobocie. Niewątpliwie pozytywny wpływ na sytuację materialnej rodziny mają funkcjonujące programy socjalne w Polsce m.in. Program 500+ czy „Dobry Start”.

Wśród problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy Szubina należy wymienić także niepełnosprawność i długotrwałą chorobę członków rodziny. W ostatnich trzech latach można zauważyć wzrost liczby rodzin, które zgłaszają się do MGOPS w Szubinie z tym problemem. Rodziny te oczekują przede wszystkim wsparcia w formie usług opiekuńczych dla osób chorych i starszych bądź specjalistycznych usług opiekuńczych. Rodziny nie zawsze są w stanie z różnych powodów samodzielnie zapewnić opiekę osobie chorej/niepełnosprawnej i aby uniknąć umieszczenia najbliższych członków rodziny w domu pomocy społecznej wspomagają się usługami opiekuńczymi.

Tabela 2. Wsparcie rodzin pomocą asystenta rodziny na terenie miasta i gminy Szubin

Lp	Wskaźniki	Liczba rodzin		
		2018	2019	do 30.06.2020r.
1	Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w MGOPS w Szubinie	5	4	4
2	Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny	50	49	47
	w tym liczba dzieci w tych rodzinach	124	121	116

Źródło: dane MGOPS w Szubinie

Dzięki zatrudnieniu w ośrodkach pomocy asystentów rodziny – specjalistów możliwe jest kompleksowe wsparcie rodzin, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Praca asystenta rodziny przybiera formę socjalno-wychowawczą. Asystenci uczą rodziców, jak prawidłowo wychowywać i sprawować opiekę nad dziećmi, między innymi przekazują informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, uświadamiają rodziców jaką pełnią rolę wobec dzieci, pokazują korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców. Dostarczają informacji dotyczących sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu z dziećmi. Modelują zachowanie rodziców względem dzieci. W czasie kontaktów z rodziną pokazują, jak spokojnie rozmawiać z dziećmi, jak wydawać polecenia i je egzekwować, jak pomagać dzieciom w odrabianiu lekcji. Prowadzą treningi umiejętności wychowawczych oraz organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny. Zachęcają do okazywania dzieciom miłości. Motywują rodziców do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci, pokazywania korzyści z uczęszczania dziecka do szkoły, przedszkola czy żłobka. Towarzyszą w kontaktach z nauczycielami, pedagogiem. W razie

niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywują rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń rozwojowych i zachowań dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych.

Czas pracy z daną rodziną jest kwestią indywidualną i wynika z rozmiarów oraz stopnia natężenia problemów z jakimi boryka się rodzina. Duże znaczenie ma również dojrzałość emocjonalna rodziców i ich motywacja do podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji. W tym miejscu należy wspomnieć, że niewydolność wychowawcza to główny powód przyznania rodzinie asystenta rodziny, ale nie jedyny. Współwystępowanie dodatkowych problemów sprawia, że praca z rodziną staje się procesem długotrwałym.

Głównym celem asystentury rodzinnej jest podniesienie poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych. Efekty pracy asystenta rodziny są zauważalne i nie do przecenienia. W ciągu kilku lat prowadzonych działań udało się usamodzielnic wiele rodzin i uniknąć sytuacji, w której rodzice zostali pozbawieni praw rodzicielskich.

Ogromnym wsparciem dla pracy asystentów rodzin jest działalność świetlicy o charakterze opiekuńczo-wychowawczym w Szubinie, dostępnej od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Dzieci w czasie wolnym mają zapewniony posiłek, pomoc dydaktyczną oraz zajęcia dodatkowe m.in. plastyczne, muzyczne, sportowe. Od września br. po przerwie spowodowanej pandemią koronawirusa świetlica wznowiła swoją działalność w wyremontowanym budynku przy ulicy Winnica 15. Warunki lokalowe dzięki zakończonej inwestycji spełniają standardy i wymogi europejskie. Dzieci chętnie korzystają z tej formy pomocy i zajęć prowadzonych w Placówce.

Ponadto wychodząc naprzeciw rodzinom zmagającym się w codziennym życiu z bezradnością w zakresie opiekuńczo-wychowawczej MGOPS w Szubinie w 2020 roku przystąpił do realizacji projektu „Grunt to rodzina”, który jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt ten skierowany jest do 25 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z terenu miasta i gminy Szubin, i ma na celu włączenie ich poprzez szereg zaplanowanych działań wzmacniająco-kompensacyjnych do życia społecznego. W ramach projektu prowadzone są m.in warsztaty podnoszące kompetencje psychospołeczne, socjoterapia, arteterapia, wyjazdy i wycieczki integracyjne. Dzięki projektowi rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi przestaną odczuwać osamotnienie i izolację społeczną.

Jeśli rodzice, pomimo oferowanej pomocy nadal nie są w stanie sprawować należytej opieki nad dziećmi, te umieszczane są w placówce, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z art. 176 pkt. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ośrodek realizuje zadania dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj; rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, wg przelicznika:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku pieczy zastępczej.

W roku 2019 w pieczy zastępczej przebywało **26 dzieci**. Łączna kwota współfinansowanych kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła **159 784,18 zł**. W roku 2020 w pieczy zastępczej przebywało **31 dzieci**. Łączna kwota współfinansowanych kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosła **215.865,43 zł**. (do 30.11.2020r.)

Art. 8 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje do pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka jest rodzina, to też umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej powinno nastąpić po wyczerpaniu wszystkich form pomocy rodzinie, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Główną przyczyną, z powodu której dzieci trafiły do pieczy zastępczej, jest uzależnienie rodziców od alkoholu, a tym samym brak zaspakajania podstawowych potrzeb dzieci oraz gdy jest zagrożone życie i zdrowie dzieci. Tut. Ośrodek zanim wystąpi z wnioskiem do Sądu o zainteresowanie się sytuacją dzieci w rodzinie, podejmuje określone formy działania we współpracy z instytucjami, które w swoim zakresie obowiązków mają wpisaną pomoc dziecku i rodzinie. Jeżeli rodzice nie podejmują współpracy a sytuacja dziecka jest zagrożona wówczas o sprawie zostaje powiadomiony Sąd.

W przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, z rodzicami podejmowana jest dalsza współpraca asystencka na rzecz powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Jednak z doświadczenia tutaj. Ośrodka wynika, że niewielu rodziców podejmuje wyzwanie, jakim jest podjęcie działań, aby dzieci mogły wrócić do domu rodzinnego.

Tabela 3. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie miasta i gminy Szubin.

Lp	Wskaźniki	Liczba rodzin		
		2018	2019	do 30.06.2020r.
1	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których świadczone są specjalistyczne usługi opiekuńcze	72	69	65

Źródło: dane MGOPS w Szubinie

Z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystają przede wszystkim dzieci. W ich przypadku MGOSP w Szubinie stara się zapewnić kompleksowe oddziaływanie terapeutyczne. W zależności od występującego schorzenia i zaleceń lekarskich prowadzona jest systematyczna rehabilitacja ruchowa, terapia logopedyczna, psychologiczna, pedagogiczna czy behawioralna. Z relacji terapeutów, jak i samych rodziców, wynika, że prowadzone działania mają korzystny wpływ na rozwój dzieci. Świadczone usługi mają zapewnić jak największą samodzielność nieuleczalnie chorym dzieciom w dorosłym życiu, na miarę posiadanych przez nie możliwości i ograniczeń fizycznych.

Tabela 4. Procedura „Niebieskich Kart” na terenie miasta i gminy Szubin.

Lp	Wskaźniki	Liczba rodzin objętych procedurą NK		
		2018	2019	do 30.06.2020r.
1	Liczba wszczętych procedur Niebieskich Kart	50	77	31

Źródło: Zespół Interdyscyplinarny w Szubinie

Przemoc jest zachowaniem, które prowadzi do poniżania, ograniczania wolności, narusza prawa i powoduje psychiczne i fizyczne cierpienie drugiej osoby. Przemoc jest przestępstwem i nic nie usprawiedliwia jej stosowania. Nikt nie ma prawa krzywdzić drugiego człowieka. Podstawową komórką społeczną jest rodzina. To w rodzinie każdy człowiek przeżywa najważniejszy okres kształtujący między innymi jego styl życia, osobowość, pogląd na świat. Dom rodzinny powinien być postrzegany jako środowisko miłości, opieki, bezpieczeństwa, akceptacji i przede wszystkim schronienie przed złem zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem terroru, zagrożenia, poniżenia, lęku i cierpienia. Przemoc we współczesnym świecie jest zjawiskiem coraz bardziej widocznym i niepokojąco narastającym, dlatego ważne jest podejmowanie interdyscyplinarnych działań zmierzających do zmniejszenia skali tego zjawiska. Tendencję wzrostową jeżeli chodzi o ilość zakładanych Niebieskich Kart, które są niejako potwierdzeniem przemocy w rodzinie zauważamy w ostatnich latach w naszej gminie. Osoby doświadczające przemocy dzięki szeroko prowadzonej profilaktyce i dostępności materiałów edukacyjnych podejmują walkę z przemocą domową zgłaszając się o pomoc do odpowiednich instytucji.

Od kilku lat zaobserwowano, iż rzeczywistość w tym zakresie uległa zmianie. Sprawily to nowe narzędzia i procedury zmierzające do skutecznej ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Współpracujące ze sobą służby podejmują działania, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i niesienie niezbędnej pomocy. Istniejące od kilku lat w Polsce zespoły interdyscyplinarne za główną ideę swojej działalności powzięły stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy dla pracowników różnych instytucji zajmujących się pomocą rodzinie. Stworzenie obszaru współpracy nie tylko łagodzi bariery komunikacyjne między instytucjami, ale również podnosi efektywność pracy oraz społeczne zaufanie do kompetencji instytucji pomagających. Tak też jest w przypadku funkcjonującego Zespołu Interdyscyplinarnego w Szubinie, którego skład został powołany zarządzeniem nr 0050.1.30.2016 Burmistrza Szubina z dnia 17 lutego 2016 r. i obecnie działa w ośmioosobowym składzie tj.: dwóch przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i po jednym przedstawicielu z gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz jeden kurator zawodowy.

Uzupełnieniem polityki socjalnej Gminy Szubin są świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze oraz fundusz alimentacyjny, które są w całości finansowane z budżetu państwa. Świadczenia

udzielane są na okresy zasiłkowe, na wniosek uprawnionych osób, często z uwzględnieniem dochodu. W naszej gminie zadanie to realizuje Wydział Świadczeń Rodzinnych w Urzędzie Miejskim.

„Dziecko” w polityce społecznej traktowane jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci skupia się przede wszystkim na ochronie ich praw oraz wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu między innymi do oświaty, wypoczynku oraz ochrony w obliczu różnych zagrożeń życiowych. Edukacja szkolna dzieci i młodzieży na terenie gminy Szubin odbywa się w 7 szkołach podstawowych oraz w oddziałach przedszkolnych, przedszkolach, żłobkach.

II. Analiza SWOT

Powyższej przedstawione zostały najważniejsze problemy, z jakimi borykają się rodziny z terenu gminy Szubin. Przy wyznaczeniu celów i kierunków działania, zmierzających do poprawy sytuacji, warto dokonać analizy SWOT, czyli określenia mocnych i słabych stron przedsięwzięcia oraz szans i zagrożeń, jakie mogą wystąpić:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Zasoby ludzkie: osoby, instytucje i stowarzyszenia, które prowadzą działania na rzecz pomocy rodzinie i dzieciom na terenie gminy Szubin - Wykwalifikowana i zaangażowana kadra MGOPS w Szubinie - Współpraca pomiędzy podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin - Istniejący system opieki nad dziećmi na terenie miasta i gminy Szubin, w tym działalność Placówki Wsparcia Dziennego oraz świetlic wiejskich - Realizacja działań socjalnych z zakresu udzielania pomocy żywnościowej oraz dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach - Wsparcie rodzin pomocą asystenta rodziny - Sprawnie działający system usług opiekuńczych skierowanych do niepełnosprawnych członków rodzin - Dostępność poradnictwa specjalistycznego w MGOPS w Szubinie m.in. poradnictwo prawne i psychologiczne - Możliwość pozyskania Karty Dużej Rodziny - Doświadczenie w realizacji programów i projektów do rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. 	<ul style="list-style-type: none"> - Występujące zjawisko uzależnienia rodzin od świadczeń pomocy społecznej - Postawa roszczeniowa, kalkulacje i bierność wielu rodzin korzystających z systemu pomocowego (często celowa rezygnacja z zatrudnienia i korzystanie ze świadczeń pomocowych) - Występowanie patologii i zjawisk niepożądanych w rodzinie (niewydolność wychowawcza, alkoholizm, przemoc domowa) - Niewielkie zaangażowanie rodziców z rodzin dysfunkcyjnych w rozwój i wychowanie dzieci - Niechęć i społeczny opór mieszkańców przed korzystaniem z poradnictwa specjalistycznego - Niedostatek mieszkań socjalnych i chronionych na terenie gminy - Utrudniony dostęp dzieci z terenów wiejskich do oferty zajęć dodatkowych, rozwijających uzdolnienia i będących sposobem na spędzenie czasu wolnego - Brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej - Ograniczone środki finansowe na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze (nieadekwatne do zgłaszanych potrzeb i oczekiwań)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost znaczenia rodziny jako pierwszego i najważniejszego środowiska wychowawczego dziecka - Działania na rzecz wspierania rodziny jako przykład dobrych praktyk na terenie gminy Szubin - Zwiększenie wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin - Zmniejszenie rozmiarów patologii i zjawisk niepożądanych, występujących w rodzinach - Zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego rodzin korzystających z pomocy społecznej - Zmiana postawy klientów pomocy społecznej z 	<ul style="list-style-type: none"> - Umocnienie się postawy roszczeniowej i bezradności rodzin wskutek nadmiernego wsparcia - Problem wypalenia zawodowego osób pracujących z rodzinami dysfunkcyjnymi i patologicznymi - Brak stabilności przepisów w zakresie pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych - Obwarowania formalno-prawne w zakresie pozyskiwania środków pozabudżetowych - Niedostateczna ilość środków finansowych na realizację zaplanowanych działań.

biernej na czynną i przejęcie przez nich odpowiedzialności za własne rodziny

- Zapoczątkowanie procesu usamodzielniania się rodzin i ich odchodzenia od systemu pomocowego
- Rozwój wolontariatu
- Rozwój działań profilaktycznych
- Możliwość pozyskania i racjonalnego wykorzystania środków pozabudżetowych

Problemy z jakimi borykają się rodziny na terenie gminy Szubin, uzasadniają realizację Programu wspierania rodziny dla gminy Szubin na lata 2021-2023.

III. Cele Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2021-2023

Program wspierania rodziny dla gminy Szubin na lata 2021-2023 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się zmniejszenia problemów społecznych w naszej gminie w obszarze wspierania rodzin. Program jest dokumentem wdrażającym Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szubin na lata 2014-2025, która wyznacza kierunki zmiany a czasami interwencji.

CEL GŁÓWNY: *Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej na terenie gminy Szubin do 2023r.*

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
- Poprawa sytuacji dzieci z rodzin wieloprotblemowych.
- Poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej.
- Tworzenie warunków do wykonania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

IV. Zadania Gminnego Programu wspierania rodziny na lata 2020-2023

Cel szczegółowy 1: *Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodziny*

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia.	- Liczba rodzin objętych pomocą.	2021-2023	MGOPS UM - WŚR
2. Dożywanie dzieci.	- Liczba dzieci objętych bezpłatnymi posiłkami w szkole.	2021-2023	MGOPS, organizacje pozarządowe.
3. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy.	- Liczba prowadzonych Niebieskich Kart, -Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy.	2021-2023	Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS Policja
4. Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	- Kwota przeznaczona na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS
5. Pomoc kobietom w ciąży powikłanej i ich rodzinom w sytuacji niepowodzeń położniczych.	- Liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, ochrona zdrowia, organizacje pozarządowe.

Cel szczegółowy 2: Poprawa sytuacji dzieci z rodzin wieloproblemowych.

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Gminy Szubin	- Liczba placówek wsparcia dziennego działających na terenie Gminy Szubin rozwijające swoją działalność np. poprzez realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów , wprowadzenie nowych form pracy z dziećmi i młodzieżą.	2021-2023	MGOPS, organizacje pozarządowe, Gmina Szubin, GKRP
2. Udostępnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom z rodzin wielodzietnych.	- Liczba miejsc specjalistycznego wsparcia skierowanego do dzieci z rodzin wieloproblemowych.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.
3. Wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwojowych dzieciom z rodzin wieloproblemowych.	- Liczba przeprowadzonych inicjatyw na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych, rozwojowych dla dzieci z rodzin wieloproblemowych.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe, sportowe
4. Rozwój form wsparcia skierowanego do dzieci i młodzieży.	- Liczba podmiotów prowadzących usługi społeczne skierowane do dzieci.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe, sportowe
5. Praca środowiskowa promująca właściwe wzorce rodziny.	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny. - Liczba rodzin objętych pracą socjalną. - Liczba rodzin wspierających.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe.
6. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin lub jej poszczególnych członków zróżnicowanego ze względu na różnorodność problemów i potrzeb społecznych.	- Liczba przeprowadzonych kampanii. - Liczba zrealizowanych projektów.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel szczegółowy 3: Poszerzenie możliwości wsparcia rodzin w pełnieniu roli opiekuńczej.

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy
----------------	-----------------	--------------------------	---------------------

1. Pomoc specjalistyczna dla rodzin mających trudności w prawidłowym pełnieniu roli opiekuńczej	- Liczba podmiotów świadczących pomoc specjalistyczną dla rodzin mających trudności w prawidłowym pełnieniu roli opiekuńczej.	2021-2023	Gmina Szubin MGOPS, organizacje pozarządowe.
2. Tworzenie miejsc spotkań dla rodziców.	- Liczba placówek wsparcia dziennego działających na terenie Gminy Szubin rozwijające swoją działalność np. poprzez realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów , wprowadzenie nowych form pracy z dziećmi i młodzieżą.	2021-2023	Gmina Szubin MGOPS, organizacje pozarządowe.
3. Tworzenie grup wsparcia dla rodziców przy zastosowaniu zasady pomocniczości.	- Liczba działających grup wsparcia.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe.
4. Pomoc rodzinom posiadającym trudności we właściwym sprawowaniu opieki nad dziećmi w formie pracy socjalnej, asystentury rodziny, placówki wsparcia dziennego oraz specjalistycznego poradnictwa.	- Liczba rodzin posiadających trudności we właściwym sprawowaniu opieki nad dziećmi objętych wsparciem asystentów rodziny. - Liczba rodzin korzystających z pomocy MGOPS w Szubinie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i potrzeby ochrony macierzyństwa. - Liczba dzieci korzystających z placówek wsparcia dziennego.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe, GKRPA
5. Prowadzenie kampanii informacyjnych dla dzieci, na rzecz prawidłowego pełnienia roli opiekuńczej.	- Liczba kampanii informacyjnych dla rodzin na rzecz prawidłowego pełnienia roli opiekuńczej.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe.
6. Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pedagogów szkolnych.	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny. - Liczba rodzin objętych pracą socjalną. - Liczba rodzin wspierających.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, organizacje pozarządowe, Oświata
7. Pomoc rodzinom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w stworzeniu odpowiedniego środowiska wychowawczego w celu umożliwienia powrotu dzieciom do rodzin biologicznych.	- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. - Liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS
8. Współpraca z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności w zakresie wspierania rodzin biologicznych w staraniach o powrót dzieci do domu	- Liczba kontaktów z koordynatorem.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, PCPR. Rodziny zastępcze

rodzinnego.			
-------------	--	--	--

Cel szczegółowy 4: Tworzenie warunków do wykonywania zadań gminy w obszarze wspierania rodziny.

Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji	Realizatorzy
1. Zabezpieczenie środków finansowych na utrzymanie dzieci z terenu gminy Szubin umieszczonych w pieczy zastępczej.	- Liczba dzieci z terenu miasta i gminy Szubin umieszczonych w pieczy zastępczej. - Wysokość środków finansowych Gminy wydatkowanych na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	2021-2023	Gmina Szubin MGOPS, organizacje pozarządowe.
2. Zapewnienie warunków do rozwoju kwalifikacji asystentów rodziny i pracowników socjalnych	- Liczba szkoleń, w których wzięli udział asystenci rodziny. - Liczba szkoleń w których wzięli udział pracownicy socjalni. - Liczba szkoleń skierowanych do osób zawodowo związanych z pracą z rodziną wieloproblemową zorganizowanych na terenie Gminy Szubin.	2021-2023	MGOPS, organizacje pozarządowe, instytucje szkoleniowe
3. Podejmowanie innych zadań wynikających z rozeznania potrzeb społecznych mieszkańców Gminy Szubin np. lokalnych Programów.	- Liczba lokalnych programów, projektów.	2021-2023	Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS, organizacje pozarządowe.
4. Organizowanie spotkań, konferencji dla przedstawicieli podmiotów lokalnych działających na rzecz rodzin (kuratorów, pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów, policjantów.	- Liczba przeprowadzonych spotkań.	2021-2023	Gmina Szubin, MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny

Realizowane działania będą prowadzone we współpracy ze wszystkimi podmiotami realizującymi działania na rzecz rodzin z terenu Gminy Szubin, zgodnie z bieżącymi potrzebami.

V. Adresatami programu są rodziny zamieszkałe na terenie gminy Szubin, zwłaszcza rodziny dysfunkcyjne oraz doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych z problemem ubóstwa. Program przewiduje pracę z rodziną oraz wszelkie formy pomocy mające na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny.

VI. Finansowanie Programu.

Źródłem finansowania Programu wspierania rodziny dla Gminy Szubin na lata 2021-2023 będą:

- środki własne gminy – zaplanowane na każdy rok budżetowy,
- środki z budżetu państwa,
- środki z innych funduszy zewnętrznych.

Trudno jest określić środki na realizację trzyletniego Programu, gdyż zawarte w nich zadania są bardzo szerokie, finansowe z różnych źródeł, często w wysokościach niższych od potrzeb. Środki finansowe na realizację zadania z zakresu wspierania rodziny będą uwzględniane cyklicznie w rocznych sprawozdaniach.

VII. Zakładane efekty realizacji Programu.

Zakładanym efektem Programu jest zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych dzięki ścisłej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin.

System powinien opierać się na szybkim i skutecznym przepływie informacji pomiędzy instytucjami oraz na tworzeniu zespołów wspierających rodziny w kryzysie. Zintegrowane działania mają przyczynić się do minimalizowania negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach oraz przyczynić się do poprawy funkcjonowania rodzin, jednocześnie zapobiegając umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

VIII. Monitoring Programu.

Koordynatorem Programu będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie. Corocznie do dnia 31 marca każdego roku przedkładane będzie sprawozdanie Radzie Miejskiej w Szubinie z realizacji Programu.

Monitoring programu będzie odbywał się na bieżąco, równoległe z realizacją poszczególnych działań, przy współpracy wszystkich realizatorów. Uzyskane dane umożliwią ocenę stopnia realizacji Programu oraz zasygnalizują nowe kierunki działań niezbędne do skutecznej pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia. Analizie zostanie poddana zgodność realizacji zadań z przyjętymi priorytetami lokalnej polityki społecznej w obszarze wspierania rodziny w oparciu o przyjęte w Programie wskaźniki. Na potrzeby oceny realizacji Programu będą badane tendencje na podstawie określonych wcześniej wskaźników. Jest to spójne z systemem oceny realizacji Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Szubina na lata 2014-2025r. Program stanowi dokument otwarty, może podlegać modyfikacji.

Przewodnicząca Rady

Anna Kijowska

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020r. poz. 713 i 1378), do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy. Z kolei w myśl art 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020r. poz. 821) rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny biorąc pod uwagę potrzeby przedstawione przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta związane z realizacją zadań w niniejszym zakresie.

Podmiotem wyznaczonym do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Szubinie. Dlatego też sprawozdanie z jego działalności, przyjęte na XVIII/20 sesji Rady Miejskiej w Szubinie w dniu 30 kwietnia 2020r. zawierało sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby związane z realizacją tych zadań. Biorąc pod uwagę potrzeby przedstawione ww. sprawozdaniu proponuję przyjęcie przygotowanego przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – Programu wspierania rodziny dla gminy Szubin na lata 2021-2023 w brzmieniu określonym w załączniku do projektu niniejszej uchwały.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały uważam za zasadne.

Przewodnicząca Rady

Anna Kijowska